

ELECTRIC SHAVERS

Rabbi Efrem Goldberg

(19:27) VAYIKRA (ויקרא) (5:27)

לֹא תִקַּפוּ פְּאֵת רֵאשֵׁיכֶם וְלֹא תִשְׁחִית אֶת פְּאֵת זְקֵנְךָ: וְשִׂרְט לִנְפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בְּבִשְׂרֵיכֶם וּכְתַבְתָּ קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בְּכֶם אֲנִי יְהוָה: אֶל-תִּחַלֵּל אֶת-בֵּיתְךָ לְהִזְנוֹתָהּ וְלֹא-תִזְנֶה הָאָרֶץ וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ זָמָּה: אֶת-שִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ וּמִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי יְהוָה: אֶל-תִּפְּנוּ אֶל-הָאֲבֹת וְאֶל-הַיִּדְעֹנִים אֶל-תִּבְקְשׁוּ לְטַמְּאָהּ בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

You shall not round off the edge of your scalp and you shall not destroy the edge of your beard. ²⁵ You shall not make a cut in your flesh for the dead, and a tattoo shall you not place upon yourselves — I am HASHEM.

²⁹ Do not profane your daughter to make her a harlot, lest the land become lewd, and the land become filled with depravity.

³⁰ My Sabbaths shall you observe and My Sanctuary shall you revere — I am HASHEM. ³¹ Do not turn to [the sorcery of] the Ovos and Yid'onim; do not seek to be contaminated through them — I am HASHEM, your God.

(2) SHULCHAN ARUCH (ס' קט"א)

א (א) * פאות הראש הם שתיים סוף הראש
א [א] הוא מקום חיבורו (ב) ללחי א מימין ומשמאל:
ב = בין שגילח הפאות בלבד בין שגילח כל הראש
עם הפאות חייב:

פרשת אמור

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה אָמַר אֶל-הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ: כִּי אִם-לְשֹׂארוֹ הִקְרַב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וּלְבָנָו וּלְבִתּוֹ וּלְאֶחָיו: וְלֹא-חֲתָנוּ הַבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא-הִיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא: לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמּוּיוֹ לְהַחֲלוֹ: לֹא יִקְרַחַה קְרַחַה בְּרֵאשִׁים וּפְאֵת זְקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שִׂרְטָת:

(21:5) VAYIKRA (ויקרא) (21:5)

PARASHAS EMOR

HASHEM said to Moses: Say to the Kohanim, the sons of Aaron, and tell them: Each of you shall not contaminate himself to a [dead] person among his people; ² except for the relative who is closest to him, to his mother and to his father, to his son, to his daughter, and to his brother; ³ and to his virgin sister who is close to him, who has not been wed to a man; to her shall he contaminate himself. ⁴ A husband among his people shall not contaminate himself to one who desecrates him.

⁵ They shall not make a bald spot on their heads, and they shall not shave an edge of their beard; and in their flesh they shall not cut a gash. ⁶

RAMBAM (ד) רמב"ם (ג) ס' (י:ס)

ז דרך : כהני עובדי כוכבים היה להשחית זקנם . לפיכך אסרה תורה בלהשחית הזקן .

SEFER (5) ספר גיה ינין (מ 130 גת) HA'CHINUCH

משךשי המצוה, מה שכתבנו במצוה הקודמת, להרחיק כל ענין עבודה זרה, וזה גם כן היה מנהג כומרי עבודה זרה, להשחית פאת זקנם. ועוד כתב, וזה לשון המצותיק: ואשר יחייב שלא ימנו חמש פאות שבזקן חמש מצוות, הוא בעבור שבאה המצוה במלה נפרדת, והוא ענין נפרד, כמו שבארנו במצוה שלפניה. עד כאן.

At the root of the precept lies the purpose we wrote for the preceding mitzvah: to remove every matter of idol-worship. This too was a custom of priests of idolatry—to mar [remove utterly] the edges of their beards. Now, he [Rambam] of blessed memory wrote further, about this, in this wording of the translator:³ What determines our conclusion that the five edges of the beard are not to be counted as five precepts is the fact that the prohibition is given in one distinct expression, so that it is one matter, as we explained in the previous precept. Thus far his words.

EVEN ETRA (6) אקן ס' (י:כ) ויקרא (י:כ)

(כז) וטעם להזכיר לא תקפו פאת ראשכם, כמעשה הגוים להיות מובדלים מהם, ואחר ששער הראש והזקן לתפארת נכרא אין ראוי להשחיתו. ויש אומרים כי זה הפסוק דבק עם ושרט לנפש (פסוק כח), כי יש מי שישחית פאת ראש גם פאת זקן בעבור המת⁶⁰.

R. BACHYA (7) כ' ח"

ולא תשחית את פאת זקנד. על דרך הפשט: טעם האסור כדי שלא יבטל הסימן שהקב"ה רשם במין הזכר כדי להבדילו ממין הנקבה, כי העושה כן הפך השם הוא עושה, כמי שזורע כלאים, ובכל מה שעשה במעשה בראשית כתב בהם, למינהו⁶¹. ואילו אמר, את זקנד' היתה השחתת כל הזקן בלאו, אבל לפי שאמר, את פאת' ויש בזקן חמשה פאות: שתיים בימין ושתיים בשכאל ואחת למטה, והוא מקום הזקן, ביני פרקי*, אם גלה והשחית את אלו חייב חמשה מלקיות, ולפיכך אמר, פאת' לחייב על כל פאה ופאה⁶². ועל דרך השכל: טעם המצוה הזאת לפי שכל פעולותיו של אדם למשכות אחר חמשה חושים* שבו ואין ראוי להשבייתם ממלאכתם כי לא יחיה זולתם, אבל ראוי לו שיסתפק מהם בדבר המותר והמוכרח ושישאיר לו במקצת לצורך קיום גופו, ועל כן אסר את ההשחתה בתער בחמש פאות כנגד חמשה חושים, והוא אזהרה לאדם והתעוררות ורבו שאי אפשר לו להעביר ממנו חמשה חושים לגמרי כי היה מאבד גופו ומשחית את עצמו, אבל הותר הגלות במספרים⁶³ להשאיר קצת השער, ואין זה קרוי השחתה כנגד כה שראוי להשאיר

SHABBOS (8) נח' אר' (א' קא')

- תלת אמרת לי - three shall you now hear! תלת שמעת - Three things you have said to me; הדרת פנים זקן - The glory of a face is its beard; שמחת לב אשה - the joy of one's heart is a wife; ג' תלת ה' בנים - and, as Scripture states: *the heritage* [bestowed by] God [upon a person] *is children.*^[20] ברוך המקום שמוצק - Blessed is the Omnipresent Who has denied you all of them!"

SFORNO (9) סונו

... לא תקיפו, וציוה שלא נחללם בהקפת הראש כמעשה שוטים ושכורים או כומרים, ולא בגילוח הזקן, כאמרו: "הדרת פנים זקן".

BEIR HEITIV (10) באר ה'טג (ס' קסא)

והאר"י ז"ל לא היה מנהג כלל לא נהנה ולא נהסס... לא נסום מקום כלל זולת בשיעור של הספה המטבח האליה היה חוק נהסס... גם היה נזהר שלא ליגע בזקנו שמה יעקר ק"ו ז' משערותיו וממלא פנים ועוקר עיניו א' ח"ו) אבל ה"ך הפס דברי הרב עיקר

PERISHA (11) כרילה (ס' קסב)

קפא (6) ואין אנו צריבין לבקש טעם למצות. זה לשון בית יוסף נראה מדעת רבינו לחלוק על הרמב"ם למה לו לבקש טעם מדעתו שנראה שאילו לא היינו יודעים טעם המצוה לא היינו מצווים לעשותו ואין הדבר כן כי מצות המלך [הס] עלינו ואף אם לא נדע טעמן. ואני אומר דחס ליה להרמב"ם למיסגר הכי אלא דעתו של הרמב"ם מביאר בסוף הלכות מעילה ומקואות שאף על פי שכל חוקי התורה גזירות המלך הם מכל מקום כל מה שנוכל לבקש לו טעם נאמר בו טעם כרבי שמעון דדריש טעמא דקרא ומה שלא נמצא לו טעם נייחס הדבר לקולר השגותינו ואנו חייבים לקיימם כמו המצות שנודע טעמן כי גזירות המלך הם עלינו וטעם מצוה זו נראה שלמד מדעת (פירוש מסמיכות) הכתוב שמנאה מוקפות לפניהם ולאחריהם לא חאללו על הדם לא הנחשו וגו' ואחריהם כתוב ושרט לנפש וגו' והרי זה כמפרש שכוין נאסרו משום חוקות הגרים וכו' עיי"ש. וזה לשון דרכי משה ואני אומר דחס ליה לרבינו למחשב נכשרים כמו הרמב"ם למחשב עליו שיסבור שאם לא היו יודעים טעם המצוה לא היינו מצווים לעשותו כי לא מצונו בשום חכם מישראל שיאמין בו אלא הוא דרך הפוקרים בחורה שאין מאמינים אלא מה שיסכים השכל ולכן אי אפשר שרבינו חשב כזאת על הרמב"ם אלא מ"ש וזה אינו מפורש וכו' רצה לומר שלא נדרש טעמא דקרא לומר שאינו אסור אלא כדרך שעשו לע"ו ומשמשיה אלא בכל ענין אסור הואיל ואין הטעם מפורש בשום מקום אין לנו להחיר במקום שאין הטעם שייך עכ"ל. ולע"ד נראה דרבינו לא דקדק על הרמב"ם אלא במצות וכיוצא באלו שאין טעמם נגלה והן כעין חק עלינו כפרה אדומה כך הוא מצות בל תשיח ובל תקיף מצות בלי טעם ולא דמי ללא תשיח קרחא ולא תתגודדו ושריטה שהשם יתברך חפץ בנו להיות מהודרים לפניו ולא לצער אותנו בגדידה ושריטה ולכן כיון שמצוה זו כעין חוק היא אין לנו לבדות טעם מלגנו אם לא שנרמו טעם בחורה גם לא דמי לקרחה וגדידה שכחצ הוא נעמנו לעיל שהם אסורים מטעם חוקי הגרים שהם מפורשים כן וכמ"ש שם:

Misfnafi The Mishnah enumerates other prohibitions punishable by *malkus*:

הקורח קרחה בראשו - One who makes a bald spot on his head in mourning for a dead person,^[14]
or who rounds^[15] the corner of his head,^[16] or who destroys the

corner of his beard,^[17] - or who in anguish makes a single cut in his flesh over a
deceased person^[18] - חייב - is liable to *malkus*.

The Mishnah now presents the novel rulings in three of these cases:

או חמש שריטות על - שרט שריטה אחת על חמשה מתים - If one made a single cut in his flesh over five dead people,
or five cuts over one dead person, - חייב על כל אחת ואחת - he is liable to a separate *malkus* penalty
for each and every one (i.e. for each dead person, or for each cut).^[19]

אחת מכאן - For rounding the corners of the head, a person is liable to two *malkus* penalties -
one *malkus* penalty for rounding on this side and one for rounding on that side.^[20]

על הנקן - For destroying the five corners of the beard,^[21] a person is liable to a total of five *malkus* penalties^[22] -
and two penalties for destroying on that side - ושתים מכאן - two penalties for destroying on this side

אם - But R' Eliezer says: - וְאֶחָת מִלְמָטָה - and one penalty for destroying from below.
אם - אינו חייב אלא אחת - If all of [the corners of the beard] were removed as one,^[23] - he is liable
to only one *malkus* penalty.^[24]

The Tanna Kamma further states: And one is not liable unless he removes [the
beard] with a razor.^[25] - רבי אליעזר אומר - R' Eliezer disagrees and says: - אפילו לקטו במלקט או ברהיטני
if he removed it with planes,^[26] - חייב - he is liable.^[27]

(ויקרא) ר"ל (13) RASHI

(כו) לא תקפו פאת ראשכם, זה המשוה צדעיו לאחוריי אדנו
ולפרחתו²², ונמצא הקף ראשו עגול סביב, שעל אחוריי אדנו
עיקרי שערו למעלה מצדעיו הרבה. פאת זקנך, סוף הזקן
וגבוליו, והן חמש: שתיים בכל לחי ולחי למעלה אצל הראש
שהוא חזק ויש בו שתי פאות, ואחת למטה בסנטרו מקום
חיבור שני הלחיים יחד²⁷.

פ"י הר"ב. לא יקרחו קרחה לחייב על כל קרחה וקרחה וכשישרטנו (משערו על מת
בלבד עד שיגלה מעור בשרו) כגריס לוקה ואעפ"י שלא פ"י בכהנים קרחה (במת
למדנהו בג"ש ממה שנאמר בישראל ולא השימו קרחה) בין עיניכם למת ונאמר ושרט
לנפש לחייב על כל שריטה ושריטה עליו) כל נפש ואמרנו לנפש לחייב על כל שרט
ושרט ועל כל נפש ונפש. ואמרנו על הזקן חמשה על השער כבלחי העליון מלקות ועל
הלחי התחתון מלקות אלו שתי מלקיות מצד ימין וכמו כן שנים מצד שמאל ועל מן
שנתלה (יא) מן השער מן הזקן אחד.

MEIRI (14) ר"ל

RABBINU CHANAN (15) רבינו חננאל

פ"י ר"ח מקום הצור הלחי לדעים היא פיהם וכן מלך אחר ושי גבולי הכפה אחת מימין
הכפה ואחת משמאלו ושבלת הזקן מתחת הרי חמש (רש"י) פירש מקום הצור הפאסל
לעטם ואחת מימין הפאסל וזקן כחמשה הרי שלש והיבור האדעין
מכאן ומכאן הרי חמש (ר"ח) מעטם הלחי המתובר לדעין הוא רחב ויש לו שתי פאות הרי
ד' פאות במקום הצורן ואחת בשבלת הזקן

RAMBAM (16) רמב"ם (ה' ע"ג: י')

וחמש פאות יש בו [כ] לחי
העליון ולחי התחתון מימין וכן משמאל ושבלת הזקן.
ולוקה על כל פאה ופאה ואם נטלן כולן כאחת לוקה

זמ"ש. ואינו חייב עד שיגלחנו בתער שנאמר ולא תשחית את פאת זקנך גילוח שיש בו השחתה. לפיכך אם גלח זקנו
במספרים פמור. ואין המתגלח לוקה עד שיייע. ואשה מותרת להשחית זקנה אם יש לה שיער בזקן. ואם השחיתה זקן
ז"איש פמורה:

ר"א (17) ROSH

ובפ"י (מ"ט) דגנעים הן חיזוה הזקן [ד] מפרק של לחי עד פיקה של גרגרת וירא שמים ולא ידו טולס ולא יעביר הער על כל זקנו ולא כחוקן המניחין חוט בכל שהוא על הפירות כי לפעמים חוט מטוין כנגד הפירות.

ר"א (18) SHULCHAN ARUCH

ר"א י' פאות הזקן הם ה' [יח] ורבו בהם הדעות [יט] לפיכך ירא שמים יצא את כולם ולא יעביר תער (ג) על כל זקנו (ז) כלל (ד) (ושפילו מהם הנכון) (כ"י) נכס אגרת ר"י וכו' :

ר"א (19) MALKOS

.. ופאת זקנם לא – The Rabbis taught in a Baraisa: – תנו רבנן
 " – The Torah states regarding Kohanim: *THEY SHALL NOT SHAVE THE CORNER OF THEIR BEARD.* יכול אפילו גלחו במספרים – From here ONE MIGHT think that EVEN IF HE SHAVED [THE CORNER] WITH A SCISSORS, HE WOULD BE LIABLE to *malkus*.
 – From here ONE MIGHT think that EVEN IF HE SHAVED [THE CORNER] WITH A SCISSORS, HE WOULD BE LIABLE to *malkus*.
 – THE TORAH STATES elsewhere, in the passage that applies to all Jews, *YOU SHALL NOT "DESTROY" the corner of your beard.* The word *destroy* implies that the prohibition is violated only when a person removes the beard down to the skin. Since scissors do not remove the hair all the way to the surface, their use is not enjoined by this prohibition.^[23] אי, לא – And, conversely, IF the Torah had stated only, *YOU SHALL NOT "DESTROY" the corner of your beard,* יכול אם לקטו – ONE MIGHT think that even IF HE REMOVED [THE CORNER] WITH PLANES,^[24] which cut the hair down to the skin, HE WOULD BE LIABLE. – THE TORAH thus STATES in the Kohanim verse, *THEY SHALL NOT "SHAVE."* The word "shave" implies removing the beard with an instrument commonly used for that activity, which precludes planes.^[25] – HOW CAN THIS BE?! How are these two verses reconciled, when one prohibits shaving the beard and the other prohibits destroying it? – גילוח שיש בו השחתה – The *gezeirah shavah* teaches that these two verses complement each other; thus, what is prohibited is "SHAVING" THAT INVOLVES "DESTRUCTION" of the beard (i.e. a normal act of "shaving" that removes the hair down to the skin). – הוי אומר זה תער – ONE MUST SAY, then, that THIS IS shaving with A RAZOR.^[26] The Baraisa thus details the Scriptural basis for the Tanna Kamma's opinion.

ר"א (20) RASHI

ת"ל לא יגלחו.
 האומר כהנים ואין דרך גילוח בך
 ואח"כ ג"ש ליתן האומר של כהנים
 בשראל ובל ישראל כהנים:

21) RITVA (רי"ב)

והא דקתני רבי אליעזר אימר אב נטלן כולם כאחת ארנו חייב אלא אחת, לא כאחת ממש קתני דהא לא אפשר. וכי תימא דסך אצבעותיו נשא, לא אמרו דמחייב בנשא אלא לגבי קרחה אבל לגבי זקן דבעינן גלוח נשא לאו 488 גלוח הוא, אלא מאי כאחת דאמר רבי אליעזר שלא הפסיק ביניהם, דקסבר דכיון שלא הפסיק ביניהם אפילו בזה אחר זה והתרו בו על כל אחת ואחת אינו חייב אלא אחת, דכולה חד מעשה חשיב ולא מחייב אלא חדא דחד לאו הוא.

22) PISCHEI TESHUVA (פ"ס קט"א)

(ד) אלא בתער. הכי הלך אומר לפסחם נלחן מסור הער וע' נחשו' נו"כ תנינא ח"ד ס"א כ"ב דדוקא נלחן אסור ש"י חידודו חומר בער כמותו סודין פיתכן שטיין אבל נחשיה בעעבס כעין טיה טיע ופחריסוח שבו שורף הער מנתר דז"ב הוי הפחוסה בלי גלוח. אך אם אחר המשיכה נשאר טיה זה על פניהם אין לגרוו נסכין אלא כיד ש"ס וע' בזה במשנת שמש דרקס חלק י"ד ס"א כ"ד"ב (כד זכ):

23) MAHARSHA (מהר"ש)

גליון סהרש"א (סימן קפ"ח) איסור גלוח. ובסך דבר השרף השיער עד עיקרו נהי דהשתתה יש פ"ס גלוח לית כאן ושרי נזיר פ"א. ואפילו סך נשא קפ"ח ורברו ביה י"ד ספ"י פ"ה שאמר בסוגיא זו אינם כובנים ת' נ"ב ב"ה חו"ד סימן פ"א.

פ"ס גלוח לית כאן ושרי נזיר פ"א. ואפילו סך נשא קפ"ח ורברו ביה י"ד ספ"י פ"ה שאמר בסוגיא זו אינם כובנים ת' נ"ב ב"ה חו"ד סימן פ"א.

24) SHUCCHAN ARUCH (פ"ס קפ"ה)

י"י אינו חייב על (ד) השחתת פאת הזקן (ה) אלא בתער (טו) אבל במספרים מותר אפילו כעין תער; הגה (מ"ז) ומ"מ מזהרים במספרין במספרים שיעשה היקף הגלוח בחלק העליון מן המספרות ולא בתחתון פן יעשה הכל עם חלק התחתון והוי כמעט (מ"ט) סימן כ"ה) ז' [י"ז] פיהו גדלה (ז) דמחש (ח) הגרון אין לתם בזה הנהל ולויע עיקר מקום הפאות (ד"ט):

25) CHOCHMUS ADOM (חכמוס אדום)

יג אסור להעביר שער הזקן ולא אסרה תורה אלא בתער שנאמר (שם פסוק כ"ה) ולא תשחית פאת זקניך דבר שהוא משחית וזהו הער והמעבירו בתער עובר בחמשה לאוין שיש בו חמשה פאות אבל במספרים מותר אפילו כעין תער ומכל מקום נזהרין כשמספרין במספרים שיעשה הגלוח בחלק העליון מן המספרים ולא בתחתון שאם יעשה בתחתון לבד הוי כתער (סימן קפ"א סעיף י"ז):

יד פאות הזקן הם המש ורבו בו הדעות לפיכך ירא שמים יצא את כולם ולא יעביר תער על כל זקנו כלל ואפילו על השפה העליונה או תחת הגרון (כעין י"א):

טז פאות הראש הם שתיים בסוף הראש והוא מקום חיבורו ללחי מימין ומשמאל אצל האוזן והמעביר פאת ראש בין שגילח הפאות לבד בין שגילח כל הראש עם הפאות חייב שני מלקות שנאמר (שם) לא תקיפו פאת ראשכם. ומדלא כתיב בו לא תשחית כמו שכתוב בפאות הזקן ולכן יש מגדולי הפוסקים דסבירא להו דאף על גב דבזקן אינו אסור אלא בתער אבל בפאות ראש אפילו במספרים אם הוא כעין תער דהיינו שמגלח סמוך לבשר ולא משייר כלום מן השערות סמוך לבשר חייב ויש מגדולי הפוסקים דסבירא להו דגם בפאות ראש אינו אסור אלא דוקא בתער ולכולי עלמא אינו אסור אלא כעין תער דהיינו סמוך לבשר ולכן אם צריך לגלחם לרפואה יזהר שלא יגלח סמוך לבשר ממש ואז מותר לכולי עלמא (סימן קפ"א סעיפים א' ב' ג') ושיעור הפאה מכנגד יער שעל פדחתו ועד למטה מן האוזן מקום שהלחי התחתון יוצא ומתפרד שם וכל רחב מקום זה לא תגע בו יד (כעין ט"ז):

26) חתם סופר (א"ת) ק"ל

סלחתי

זוהו יען נבג'י בחרה ח"ד ק"י פ' שאל סרב ששאל אם כבר נגזרו
 השערות עד שיעורא זועא ושזו עקבי ששערות סנוחרים סמוס כללו
 ח"כס אם מותר להשקות היתר בחער וכנס שאלם זו לקוחס מכחזי
 הכל"ש שנק' בשמים ראש ק"י י"ז ועתה נסוס חקן לשיטה קט"ג דשיעור
 חער בשחי שער' ואל"כ סורא בכלל ספסנס ב' שער' סאמרו בנ"ש
 ששיעורא זועא דידסו לכל הפוקקים קריל' ליפורן ססורא סמוס חזונ
 ח"כ לא מיעביר כשיגלה בזוג עדיין ישארו כדי לקרן בליפורן כי ח"כ
 ליפורן בזוג נעומק כ"כ ח"כ פשוט שסייב ח"כ' אסעבכת חער חלל
 ח"כ' אם יעבור שער' נעשיח ח"כ' שחלוק לנערי ולא נשאר
 שום דבר ניס סלחתינו כבר לעשו כ"ש כדי קרילת ליפורן וסור
 פשוט ואל"כ לחתיר חער ח"כ' בשום אופן:

27) מנחת יצחק (ד: ק"ט)

נכון, רק אבן אישור לכל אחד, ולא לירא שמים לבד, וכי
 שאל עוד, אולי יש לחלק, ובמכונה, שיק' לבד יש לאסור
 וכשיב שכבר עשה נסיונות במכונות גילות, שלכל כיד
 בדין, וגילה במכונה, ועשה נקי במקומות שונים, ובכ"כ
 מוכח שגוגב בנשר, וכוז כחער, ויש לאסור בכלכו ככ"ד.
 וכן מסיידים כמה בני חורב עדים מהימנים, שרבינו החז"ה
 ז"ל חסר מדויח להחגלה בזכו מכונות, (וכורס שאסור
 להמניחם לחער מפני איסור לפני עור), ושמשחו שגס ש"ב
 ה"ר ר' אהרן קאטלער ז"ל פקפק בביתר להחגלה במכונות
 חלקטרי עכ"ל בגר"מ בג"ל — ועוד הביא מספר קול
 מנשר (ח"א ס"י י"ע וכו'), שנכמה דברים סורא בן גילי,
 ומסיק לאסור, ואין בספר נמלא חללי. — אך מה שספיר
 ה"ר בג"ל על דברי, מה שבבאחי מסוגיל דזור, אינו מוכן,
 להמעין טעם בהסוגיל דשם ובדברי בג"ל.
 והנה בגר"מ שליט"ה בג"ל, חף שדחק להפוך בזכותם
 של המגלחים במכונה חלקטרי, בכן ולאו ורפ"ה
 בוד"ו, סייס במכתבו בג"ל, בזכ"ל, ועוד כדבר שכתב
 יפרסם מעיין זכ בספריו וכו', ורננים ורלשו ושיבכ, ודעו
 עכ"פ שיש בזה חשש איסור, וישפיעו במקום שלדשס
 כדבר חפשי ונכון וכדעת גדולי דורינו ז"ל שבורו כן, וכמו
 שבבאחי בחילת דבריו עכ"ל. וכן ה"ר חשיבתי בג"ל, לפני
 הגמטכ"ר שמואל וואזנער נ"י חז"ד זכרון מאיר, בני ברק,
 וחזק דבריו, באומרו שכן העלה מכבר בראיות ברורות
 לפני בגאון החז"ה ז"ל, — ושזו ראייתי מה שכחב בס'
 ש"ה מלמד להבטיל (חז"ד ס"י ס"ד אות י"א-ע"ה),
 ידאחאן משס חומרט לגבי חער, דאם לא כניח כדי לכיף
 לוקח להרמז"ס, וקולח לגבי מספרים, חלל דבריו ז"ש
 עייש"ב.

ג. ושזו עיינתי בספר שפרים מלוינים בהלכה, ורחימי
 (בס"י קט"ח אות ג') הביא מספר ש"ה הנשים
 בנשימים (ח"ד ס"י כ"ז), אודות מכונה פלנקטריה לחגלה,
 שמתחלה עשה מעשה מספרים פעם ראשונה ושני/
 ובנשימה גומרה נכשחה גמורכ כחער ממש, אסור
 להשחמש בה עפ"י הנוצ"י בג"ל עיי"ש, ובדלחי כוונתי
 לרוב המכונות העלוקטריה בשכוחי כעה, שדרכם לגלה
 באופן זה, וז"ש על ההפשטה הכיחור, שאף חרדים
 וה"ה אינם נזהרים בזה.

ואפריון נמתי לידווי הגר"מ שטענהאך שליט"ה, אשר
 ה"י למרחב עיניו החשובה בג"ל, ובדברי חורחו
 ליד"י הגר"מ בעל עערת וי"ש שליט"ה, קיים מלוח השבת
 חבדוס, אח דברי בגאון חפסן חיים ז"ל, שבבאחי (באות
 כ"ה), לומר שדבר מפורש בספרו ליקונו הלכות (פ"ג
 דמכות), חז"ל שם (בד"ד ע"ב מדכ"ס בעין משפט אות
 ז'), פירש רש"י, דרך לגלה בו, ומשחית, וכיונו חער, חלל
 רביעני משחית ואין דרך לגלה בו, וכנה לפי"ז המחשיקט
 החדש, שמשפרים בס' (ביינו מה שקורין אל וכ"ש ח"י אל)
 שמגלחין קתער ממש, וחולש השער לגמרי, ולא נשאר
 מאומה, במספר בס' אח זקן, לכאורכ עובר על מה שכתוב,
 ופאה זקנס לא יגלחו, ושומר נפשו ירחק מזה מאד עכ"ל. —
 וכנה במכונות גילות חלקטרי הוי כשי"כ ח"ה"ל כוודע.

וכן מה שנאמר לי בשם בגאון החז"ה ז"ל, הביא בגר"מ
 שליט"ה בג"ל, שסיפר לו עד נאמן ממלויניו כולל
 פוניבו, כ"ה המופלג בחו"י הרב נה ברמן שליט"ה, ששאל
 בפלמו פי החז"ה ז"ל, אם נכון השמועה, שכוח פסק שירא
 שמים יש לו לחער שלא לגלה במכונה חלקטרי, והשיב שלא

(18) R' MOSHE HEINEMANN
(KASHAUS KURRENTS)

The electric shaver seemed to be a welcome technical Halachic introduction, although shaving in general has not been without controversy. However, those Halachic authorities that permitted shaving with electric shavers did so because it seemed to fulfill all Halachic requirements. The shaver was made up of a vibrating head and screen, the beard hair passed between the cutting edges of the screen and the vibrating head, and was cut off in a scissor-like cutting fashion between head and screen. The shave was closer than manual scissors since the shaver cut the beard close to the skin yet it never effectively gave a smooth shave because they were not as powerful as they are today.

As shavers got more sophisticated they became more Halachically challenging. With some models the stronger motors made the head vibrate faster and cut the beard closer. The lift and cut shaving systems that evolved from the older Norelco Triplehead system claimed that they could shave as close as a razor. As the skin was held taut the shaver alleged to cut the beard below the skin like a *tahar*. Although shaving professionals will admit that the

closeness of one's shave depends upon a person's beard conditions and texture, realistically, the system works better in theory than in practice.

Hagaon R' Moshe Feinstein Z"l was of the opinion that the gemaras statement *eizahu geluach sheyaish bo hashchasa hevei omer ze tahar* is teaching us that only the tahar, the straight-edged razor, is the Torah's forbidden form of *hashchasa* and *geluach*. Any other method of *hashchasa* and *geluach* would be permitted. Based on this fundamental understanding of the gemara, electric shavers would be permitted even if the shaver removed facial hair beneath the skin, since the shaver works in a scissor-like and not razor-like action.

However, due to the increased sharpness of the blades of the rotating heads it is conceivable that the blades could cut the beard hairs off before the combined cutting of blade and screen. Therefore, even according to the *Poskim* that permit electric shavers this shaver would be problematic, because it would be cutting like a *tahar* which is forbidden. Can one practically determine whether the shaver in question is a Kosher model?

Hagaon R' Moshe Feinstein z"l, who permitted the use of electric shavers used a criteria similar to the *shochet* who would demonstrate how sharp his *chalaf* (shechita knife) was. To show the sharp edge of his knife, a *shochet* would take a hair from his beard; holding the hair in one hand the *shochet* would see whether the *chalaf* cut the dangling hair. If the hair was severed, the *shochet's* steel passed the test.

So too, in a similar manner, R' Moshe would often test the sharpness of an electric shaver's blades. He would take a beard hair and test the blades! The shaver would be acceptable if the hair was held taut and was not split in half.

The only practical suggestion that can be given to one whose shaver failed this test is to dull the blades. This can be done by taking a key or some other hard, flat instrument and running it along the sharp edge of the blade. Obviously, this shaver will not work as well, but, nevertheless, it is still effective and will transform a previously questionable shaver into one that is acceptable by the *Poskim* who permit the use of shavers.

84. This was, by many accounts, Reb Moshe's sole criterion for evaluating electric shavers that were brought before him. Rabbi J. David Bleich reports witnessing an episode in which Reb Moshe opened up a shaver in order to expose the inner surface, rubbed the surface against his hand to verify that it was not razor-sharp, and on this basis permitted the shaver. (Oral communication, August 1997). Rabbi Moshe Heinemann similarly describes how Reb Moshe would follow a procedure reminiscent of a *shochet* demonstrating the sharpness of his slaughtering knife: he would hold a hair in his hand and test whether the shaver blade would cut the hair (with minimal pressure) when the hair was pulled taut. *Kashrus Kurrents*, *supra* note 53. Rabbi Mordecai Tendler describes the same procedure but with the hair dangling, not pulled taut. Using this and similar procedures, Reb Moshe never found a blade that he considered sharp enough to warrant prohibiting a shaver, according to Rabbi Tendler. (Oral Communication, August 1997 and March 1998). Finally, Dr. Josh Ladelle of Jerusalem, a former principal research scientist at North American Philips Laboratories (the parent company of Norelco), recalls demonstrating to Reb Moshe Feinstein the difference in sharpness between the blade of a Norelco shaver and a regular razor blade. Reb Moshe subsequently permitted the shaver, which was a "Rototrac" model, containing the same essential cutting mechanism that is now commercially described by Norelco as the "Lift and Cut" system, according to Dr. Ladelle. (Oral Communication, April 1998). Of course, because many small changes may have been made to the design of Norelco shavers in recent years, no definitive conclusion about the permissibility of the current Norelco shavers may necessarily be reached solely on the basis of this episode.